

2023-11-06

Klimat- och näringslivsdepartementet
Kemikalieenheten, Kemikalier och avfall
David Hansson

kn.remissvar@regeringskansliet.se
david.hansson@regeringskansliet.se

Riksgäldskontorets Redovisning av uppdrag om säkerheter för utvinningsavfall

Bankföreningen väljer att svara med utgångspunkt i säkerheter i form av *bankgarantier*, eftersom det främst är vid sådana säkerheter föreningen har åsikter kring utformning och omfattning.

Storlek på säkerheten

Bankföreningen har ingen uppfattning om behovet av antal eller storlek på säkerheter för utvinningsavfall, dock noteras att säkerhetens storlek ska beräknas med beaktande av bl.a. prisutvecklingen på varor och tjänster. Vi välkomnar att sådan beräkning görs innan storleken på säkerheten slutligt bestäms för att undvika bankgarantier som ska räknas upp med hjälp av exempelvis ett KPI under garantins giltighet. Banken behöver få ta ställning till ett fast belopp på säkerheten för sin kreditbedömning av applikanten/verksamhetsutövaren och har ingen möjlighet till automatisk höjning av ett garantibelopp efter utfärdandet.

Om behov av höjt säkerhetsbelopp uppstår efter att en bankgaranti har utfärdats måste banken göra en manuell ändring av den befintliga garantin, alternativt måste en ny bankgaranti på det högre beloppet utfärdas. Samtidigt måste den tidigare garantin återsändas av förmånstagaren tillsammans med en friskrivning av bankens åtagande enligt den tidigare garantin. Beroende på hur lång tid denna process tar kommer verksamhetsutövaren att behöva ha dubbla garantier gällande under en period, till dess att banken erhållit friskrivningen för den tidigare garantin. Detta medför en kostnad för verksamhetsutövaren, som förhoppningsvis kan undvikas om beräkning av garantibeloppet är så komplett som möjligt redan innan den första garantin utfärdas.

Bankförening välkomnar därför att man tar höjd för prisökningar och andra osäkerheter redan vid beräkningen av säkerhetsbeloppet och vill samtidigt understryka att

åtminstone de banker vi har inhämtat information från inte kan utfärda bankgarantier med "automatisk" höjning av garantibeloppet kopplat till ett index eller liknande, dvs det kan inte lämnas till utformningen av garantivillkoren att säkerhetsbeloppet ska kunna höjas i efterhand, utan beräkningen bör vara så klar och komplett som möjligt vid bestämmandet av säkerhetsbeloppet.

Säkerhetens giltighetstid

I Redovisningen p. 3.5.1. förordar Riksgälden att säkerheten ska gälla för en period om fem kalenderår i taget. Bankföreningen vill bekräfta att bankerna också föredrar tidsbegränsade säkerheter och att fem år låter som en rimlig giltighetstid för en bankgaranti, sett från bankens perspektiv. Om tidsbegränsning saknas kommer storleken på säkerheten sannolikt att behöva justeras i efterhand när säkerheten inte längre räcker till. Det är svårare för banken att sätta ett pris på en bankgaranti när det finns osäkerheter både i storlek och giltighetsperiod. Banken kommer alltid att föredra ett fixerat belopp för en bestämd period för att minska risken och anpassa priset i möjligaste mån, vilket gagnar även applikanten/verksamhetsutövarens möjlighet att få en bankgaranti utställd.

Ersättande av befintliga garantier

I Redovisningen p. 4.1 bedömer Riksgälden att tidsbegränsade säkerheter ska förlängas, eller ersättas av en av prövningsmyndigheten godkänd säkerhet, innan den befintliga säkerheten upphör att gälla. Som nämns ovan kommer ersättning av en bankgaranti att innebära att verksamhetsutövaren behöver betala kostnaden för både den befintliga garantin och ersättningsgarantin under en period, innan banken har blivit friskriven för den tidigare garantin. Det förutsätter också att bankens kund/verksamhetsutövaren har tillräckligt limitutrymme hos banken för att ha två garantier av motsvarande belopp utestående samtidigt, vilket kanske inte alltid är fallet. Det är därför ett önskemål från banken att förmånstagaren av bankgarantin (relevant myndighet) återsänder befintlig garanti och friskriver banken från den tidigare garantin så snart som möjligt, för att undvika dubbla kostnader och limitutrymme för verksamhetsutövaren under någon längre tid. Alternativt att garantivillkoren medger att den nya garantin träder i kraft och börjar gälla först när banken fått en friskrivning för sin tidigare garanti, om det skulle kunna anses förenligt med Riksgäldens uttalande om att säkerheten ska "ersättas av en av prövningsmyndigheten godkänd säkerhet, innan den befintliga säkerheten upphör att gälla". Ytterligare ett alternativ är att garantin kan höjas eller förlängas genom ändring av den utfärdade garantin, vilket är det normala för bankgarantier i kommersiella förhållanden. På så sätt undviker man dubbla kostnader och limitutrymme för verksamhetsutövaren. Ändringen träder i kraft från det datum banken meddelat förmånstagaren/myndigheten om ändringen, under förutsättning att förmånstagaren/myndigheten accepterar ändringen, men det finns vanligen inget krav på att den befintliga garantin måste returneras och att banken måste friskrivas innan ändringen får effekt. Detta alternativ vore därmed att föredra

för både verksamhetsutövare och bank och borde även vara förenligt med Riksgäldens uttalande om att säkerheten ska "ersättas av en av prövningsmyndigheten godkänd säkerhet, innan den befintliga säkerheten upphör att gälla.

Säkerhetens verkställighet

Under p. 4.2.2. i Redovisningen uttalas angående säkerhetens verkställighet att det bör "säkerställas att det inte finns några undantag eller förbehåll som förhindrar eller på annat sätt försvårar möjligheten för den myndighet säkerheten ställts till att ta den i anspråk, om det anses nödvändigt".

Bankföreningen förordar som nämnts tidsbegränsade bankgarantier och det finns ibland t.o.m. begränsningar i kredit- och limitbeslut för bankens kund/verksamhetsutövaren som utesluter bankgarantier utan tidsbegränsning. Det gagnar därmed även verksamhetsutövaren om det finns möjlighet att begränsa säkerheten i tiden, men med möjlighet för verksamhetsutövaren att inkomma med ny säkerhet innan den befintliga upphör att gälla.

Ibland har banken skrivit in villkor om uppsägning i bankgarantier som inte haft någon tidsbegränsning, för att ha möjlighet att komma ur ett åtagande om förhållandet till kunden ändras. Om garantin är tidsbegränsad från början finns inte samma behov att ta med ett villkor om uppsägning eftersom det kommer att göras en ny kreditbedömning innan ytterligare garantier utfärdas som ersättningsgarantier när förfalldatum börjar närma sig. Om banken inte vill utfärda ny garanti då behöver verksamhetsutövaren komma upp med en annan säkerhet som ska godkännas av myndigheten.

När och hur en säkerhet får tas i anspråk

Under p. 5 och 6 i Redovisningen avhandlas överväganden avseende när och hur en säkerhet får tas i anspråk.

Bankföreningens önskemål är att det måste tydliggöras i varje bankgaranti vilken myndighet som får ta den i anspråk och vem som är bankens motpart när det gäller att återlämna och friskriva banken från tidigare bankgarantier.

Under p. 6.2 bedömer Riksgälden att formerna för hur en säkerhet ska tas i anspråk bör formaliseras i författningar för att säkerställa att säkerheten kan tas i anspråk när det är lämpligt. Samtidigt är bankerna angelägna om att endast ställa ut bankgarantier i enlighet med rådande bankgarantipraxis och för bankerna relevanta regelverk. För att en myndighet ska kunna ta en bankgaranti i anspråk när det anses lämpligt bör man känna till att det är stor skillnad på om garantin är i form av en proprieborgen (såsom för egen skuld) eller en on demand-garanti (betalningsbar vid första skriftliga anfordran). En borgensgaranti medför att banken får göra samma invändningar mot ett krav som verksamhetsutövaren, dvs om verksamhetsutövaren

bestrider att garantin ska tas i anspråk så får (och ibland måste) banken rätta sig efter det och vänta med utbetalning tills saken avgjorts av domstol. Det är därför en fördel för förmånstagaren/myndigheten om banken i stället utfärdar en on demand-garanti som är betalbar vid första anfordran, oavsett verksamhetsutövarens inställning till kravet. On demand-garantier kräver dock vissa villkor som formkrav vid presentation av ett krav på betalning och bankerna brukar vilja göra ICC:s regelverk för on demand-garantier, URDG 758, tillämpligt på de garantierna. Jämför t.ex. överenskommelse med Skatteverket angående mallar avseende säkerhet för vissa punktskatter i form av on demand-garantier. Det vore därför önskvärt om formerna för hur en säkerhet ska utformas och tas i anspråk inte regleras för hårt i författningar utan att Bankföreningen fått uttala sig om vad bankerna har för formkrav i sina bankgarantier. Bankföreningen håller med synpunkten från SveMin i p. 7.8 att det är viktigt att föreskrifter på området inte begränsar möjligheten att fritt kunna välja säkerhetsens form. En dialog med ansvarig myndighet välkomnas därför, liknande den som Bankföreningen haft med Skatteverket.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Agneta Brandimarti